

Hadithen om blygheten – haya'

Hadithen om blyghetens (haya') plats i tron

Texten:

Profeten ﷺ passerade en man från al-Ansar (*Hjälparna i Medinah*) som höll på att tillrättavisa sin bror för hans blyghet. Profeten ﷺ sade då: **"Låt honom vara, för blyghet är en del av tron."**
(*Muttafaqun 'alayh - Överens om dess autenticitet.*)

Kontexten:

En missförstådd egenskap

Mannen från al-Ansar försökte korrigeras sin bror för att han var "för blyg". Det antyder att blygheten i det ögonblicket uppfattades som något negativt — kanske som ett hinder i sociala eller praktiska situationer. Profeten ﷺ ingriper direkt och vänder hela perspektivet: det som kritiserades var i själva verket en dygd.

Här visar Profeten ﷺ sin pedagogiska metod: han korrigerar inte bara beteendet, utan även värderingen bakom det.

Vad betyder haya'?

En djupare moralisk känslighet

Ordet *haya'* betyder inte bara "blyghet" i modern, social mening. Det är en inre moralisk känslighet som gör att man skyr det fula, det skamliga och det som misshagar Allah. Det är en form av andlig vaksamhet.

En balans, inte en svaghet

I islam är haya' inte passivitet eller rädsla. Det är en aktiv dygd som driver människan mot renhet, respekt, värdighet och självbehärskning.

a) haya' (الحياء)

- Roten är **h-y-y** (ح-ي-ي), som också ligger bakom ord som *hayat* (liv).
- Språkligt antyder roten **liv, vitalitet och känslighet**.
- Haya' är alltså inte "social blyghet" utan en **levande, inre känsla** som får människan att undvika det som är ovärdigt.
- I klassisk arabiska används ordet för att beskriva en **moralisk skamkänsla**, inte en neurotisk rädsla.

b) al-iman (الإيمان)

- Roten är **'-m-n** (أ-م-ن), som betyder trygghet, säkerhet och tillit.
- Iman är alltså inte bara intellektuell tro, utan en **tillit som skapar trygghet i hjärtat** och formar karaktären.
- När Profeten ﷺ säger att haya' är "en del av tron" betyder det att den är en **frukt av ett tryggt, levande hjärta**.

c) da'hu (دعه)

- Imperativformen av *da'a* (att lämna, låta vara).
- Här är tonen **mild men bestämd**: "Låt honom vara, stör inte denna dygd."
- Det antyder att tillrättavisningen var **felriktad**, inte att mannen saknade god avsikt.

”Blyghet är en del av tron” — vad innebär det?

En tro som formar karaktären

Profeten ﷺ kopplar haya' direkt till *iman*. Det betyder att sann tro inte bara är övertygelse i hjärtat, utan också en karaktär som präglas av vördnad, integritet och skamkänsla inför synd.

En skyddande kraft

Haya' fungerar som en inre spärr mot felsteg. Den får en människa att avstå från det som är ovärdigt, även när ingen ser.

En indikator på hjärtats liv

När haya' finns i hjärtat är det ett tecken på att tron är levande. När den försvinner är det ett tecken på att hjärtat håller på att förhårdnas.

Teologisk innebörd

- Haya' är en **inre moralisk kompass** som hindrar människan från att begå det som misshagar Allah.
- Den är en **frukt av tron**, inte en ersättning för den.
- Den visar att tron inte bara är dogm, utan **karaktär, känslighet och andlig närvaro**.

Klassiska lärdas förklaringar

Här är en kort jämförelse mellan tre centrala kommentatorer:

a) Imam al-Nawawi (i Sharh Sahih Muslim)

- Han betonar att haya' är av två slag:
 1. **Medfödd blyghet** – en naturlig mildhet i temperamentet.
 2. **Förvärvad blyghet** – en andlig egenskap som växer genom tro och reflektion.
- Nawawi förklarar att hadithen syftar på **den andra typen**, den som leder till att man undviker synd.

b) Ibn Hajar al-Asqalani (i Fath al-Bari)

- Han lyfter fram att haya' är en **samlande dygd** som rymmer flera andra egenskaper: ödmjukhet, renhet, respekt, självbehärskning.

- Han förklarar att haya' är "en gren av tron" eftersom den **driver till handling**: den får en att lämna det förbjudna och utföra det goda.
- Ibn Hajar betonar att haya' inte får leda till att man **avstår från sanningen** — då är det inte haya' utan svaghet.

c) al-Qurtubi (i sina kommentarer till relaterade hadither och verser)

- Han kopplar haya' till **Gudsmedvetenhet (taqwa)**.
- För honom är haya' en **reflektion av hjärtats renhet**: ju renare hjärta, desto starkare haya'.
- Han förklarar att haya' är en **skyddande kraft** som bevarar människans värdighet och moral.

Profetens ﷺ pedagogiska poäng

Att inte kväva goda egenskaper

Profeten ﷺ lär oss att man inte ska tillrättvisa någon för en egenskap som i grunden är lovvärd. Ibland kan människor missförstå dygder som svagheter — men Profeten ﷺ återställer balansen.

Att uppmuntra det som stärker tron

Genom att säga "låt honom vara" visar Profeten ﷺ att haya' är något som ska bevaras, vårdas och uppmuntras — inte tryckas ner.

Andlig lärdom för oss idag

- I en tid där skam ofta ses som något negativt eller föråldrat, påminner hadithen om att en sund form av skamkänsla är en moralisk kompass.
- Haya' skyddar människan från att normalisera det som är skadligt för själen.
- Den skapar mjukhet, ödmjukhet och respekt i relationer.
- Den är en av de tydligaste frukterna av en levande tro.

«[BILQIS DROTTNINGEN AV SAB`A - IBN KATHIR](#)

[Blyghet leder bara till gott»](#)

- [Rasism ur ett islamiskt perspektiv](#)
- [Den raka vägen](#)
- [Ahl al-Sunnahs ståndpunkt gällande den som begår en stor synd](#)
- [Sättet att Be efter den Utsatta Tiden](#)
- [Bestämmelserna om att be en obligatorisk bön före dess bestämda tid](#)
- [Fudayl ibn 'Iyād om ahl al-Sunnah och ahl al-Bid'ah](#)
- [Botemedlet för den Muslimska Ummah](#)
- [Salafiyyah är inte en ny kallelse](#)
- [Den stora massan av muslimer](#)
- [Förklaringen och innebörden av profetens namn](#)